

ΤΟΣΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΜΑ ΤΟΣΟ ΟΜΟΙΟΙ...

Του Αλεξάντρ Ματβέγιεφ

1. Δούλος της οικογένειας

Ο Γεννάδιος είναι ένα αρχαίο όνομα, μα σήμερα είναι και πολύ σπάνιο. Αυτός που ονομάζεται έτσι είναι ένας Κύπριος φίλος μου από την παραθαλάσσια Λεμεσό, που έμαθε να ακούει στο όνομα Γκένα. Και παιδί που ήταν, έτσι τον φωνάζανε τα άλλα παιδιά. Τον φωνάζανε έτσι αλλά μάλλον δεν θα ξέρανε τη σημασία αυτού του ονόματος. Κι όμως αυτό το όνομα κρύβει μέσα του πολλά. Και την ευγένεια της καταγωγής του και την αστάθεια στη φιλία και τον έρωτα για τις γυναίκες, μα αυτοί που έχουν το όνομα αυτό διαλέγουν συζύγους άσχημες και όλη τους τη ζωή τις υπηρετούν πιστά. Ο ίδιος ο Γκένα μάλλον δεν θα του περνούσε απ' το μυαλό τι δώρο του έδωσε ο Θεός, αφού το όνομα είναι σαν τη μοίρα μας, είναι για όλη μας της ζωή. Μπορεί να δοκιμάσουμε να αλλάξουμε τη μοίρα μας, ναι, μπορούμε, αλλά πολύ λίγοι καταφέρνουν να το κάνουν αυτό. Προσωπικά αυτό το όνομα καθόλου δεν μ' αρέσει, από παιδί δεν μου άρεσε. Είχα έναν Γκένα φιλαράκο στο σχολείο, αποδείχτηκε ότι δεν ήταν σόι, μου πήρε το κορίτσι μου στη δέκατη τάξη. Τη Νίγκα τη βλογιοκομμένη. Την ίδια δεν την ενοχλούσαν τα σημάδια, αντίθετα στόλιζαν το πρόσωπό της με την ανασηκωμένη μυτούλα. Αυτή πήγαινε μια τάξη μεγαλύτερη και είχα χάσει τα μυαλά μου για χάρη της. Στις χορευτικές λέσχες μόνο από μακριά την παρακολουθούσα, φοβόμουν να την πλησιάσω πιο κοντά από δέκα μέτρα. Φοβόμουν επειδή τη θεοποιούσα. Ενώ αυτό το τούβλο ο Γκένα κανέναν και τίποτα δεν φοβόταν και χόρευε όλο ζωντάνια με τα κορίτσια του χωριού μας πόλκα και άλλους ζωηρούς χορούς. Κι εγώ ζήλευα και πείραζα τον Γκένα: «Γκένα, η ουρά σου φτάνει στα γόνατά σου!». Αυτουνού όμως δεν του καιγότανε καρφί. Ο δικός μας Γκένα ήταν ψηλό και ωραίο παιδί, ενώ ο Κύπριος αυτός ήταν ένα θαύμα με φτερά, όπως λένε. Αλλά τι κάθομαι και συγκρίνω αφού ο Γεννάδιος αυτός είναι πάνω από εβδομήντα! Πού να ξέρω πώς ήταν στα νιάτα του. Πάντως όχι κανένας κούκλος, όχι, αποκλείεται! Το ύψος του μέτριο, μύτη σαν πατάτα, η φαλάκρα του κατεβαίνει σχεδόν ως το σβέρκο του, έχει κοντά πόδια, αλλά πηγαινοέρχεται με αυτά μια χαρά και μάλιστα πολύ γρήγορα. Ο Θεός του έδωσε μεγάλη δύναμη, μικροκαμωμένος μεν αλλά δυνατός, έχουν να λένε για τέτοιους τύπους. Αλλά τι δυνατός;! Ότι διατάξει η γυναίκα του ο Γεννάδιος τρέχει να το εκτελέσει. Χωρίς να μурμουρήσει. Αγάθη τη λένε, που στα ελληνικά θα πει καλή. Στους Κυπρίους τα ονόματα δεν δίνονται έτσι απλώς, αλλά να έχουν και κάποια σημασία. Δεν ξέρω αν ήταν όμορφη στα νιάτα της, στα γεράματά της πώς να ξέρεις. Το όνομα όμως που της δώσανε δεν το άξιζε. Έπρεπε να της διαλέξουνε ένα όνομα που να σημαίνει «Εξουσιάστρια»! Εξουσιάζει τον Γεννάδιο λες και είναι δούλος της. Και η κόρη τους τον διατάζει. Τη λένε Καλυψώ, είναι καιρός της να παντρευτεί, αλλά οι νεαροί εδώ δεν τη ζητάνε σε γάμο. Καλυψώ η πιο όμορφη, όπως πίστευαν οι γονείς της, όμως όμορφη δεν την λες, το πρόσωπό της, σοβαρό κι ανέκφραστο, δεν ελκύει. Άραγε όμως η ευτυχία βρίσκεται στην ομορφιά; Οι γυναίκες έχουν κάτι που τραβάει τους άντρες σαν μαγνήτης. Το χαμόγελο, το βλέμμα, ο τρόπος που μιλάνε, η τέχνη τους να φλερτάρουν με λεπτότητα κλπ. κλπ. Αν όμως μια γυναίκα δεν έχει αυτά τα χαρακτηριστικά, ας είναι και η μεγαλύτερη καλλονή και η πιο έξυπνη, οι άντρες δεν συνωστίζονται γύρω της. Παρεμπιπτόντως η Καλυψώ δεν είναι καμιά χαζή. Είναι δημοσιογράφος και μπορεί κάποιος να μην το πιστέψει, αλλά στα είκοσι τρία της έγινε αρχισυντάκτρια σε ένα λονδρέζικο αρκετά γνωστό περιοδικό. Πέντε χρόνια κάθισε στο Λονδίνο μόνη κατάμονη και, πεθυμώντας την ηλιόλουστη Κύπρο, την οικογένειά της, γύρισε στην πατρίδα. Και όλη τη γυναικεία της αφοσίωση την έδωσε στον ήδη ηλικιωμένο πατέρα της, τον Γεννάδιο. Επικέντρωσε πάνω του όλη της την αγάπη, ειλικρινή όμως εγωιστική. Τέτοια φροντίδα είναι χειρότερη κι από δουλεία. Κι έτσι ο φίλος μου ο Γεννάδιος βρέθηκε κάτω από τη μπότα της γυναίκας του, της Αγάθης, μα και κάτω από τη μπότα της κόρης του, της Καλυψώς. Καταπιεσμένος από την αγάπη και τη φροντίδα των δύο δικών του γυναικών. Ακούσιος δούλος της οικογένειάς του. Έτσι έβλεπα τα πράγματα εγώ σαν τρίτος, όμως τι σκεφτόταν ο Γεννάδιος μού ήταν εντελώς άγνωστο, ούτε και κανείς γνώριζε. Γιατί πάντοτε είχε κέφια. Σηκώνεται στις έξι το πρωί και πιάνει δουλειά. Στον κήπο του με τα λιόδεντρα. Σκοτώνεται, κι ακόμα δουλεύει κηπουρός σε ξένους κήπους. Έχοντας χρυσά χέρια, δεν φοβάται καμιά δουλειά. Πάει για ύπνο κοντά στα μεσάνυχτα. Την ημέρα, κι ας είναι ξεθεωμένος, μόλις του δώσει η Αγάθη τη λίστα με τα ψώνια, θα πάει στο κατάστημα να τα αγοράσει όλα μέχρι το μεσημέρι. Η Αγάθη μαγειρεύει πολύ νόστιμα και όλη η

οικογένεια τρώει στο πατρικό σπίτι. Η μεγάλη κόρη με την εγγονούλα και τον γαμπρό τους, η Καλυψώ, αν έχει τη δυνατότητα, έρχεται κι αυτή. Αγαπημένη οικογένεια, θα έλεγα. Η Αγάθη εξουσιάζει, η Καλυψώ αγάλλεται και οι δύο έχουν του χεριού τους τον υπάκουο Γεννάδιο. Η μεγαλύτερη κόρη, η Μαρία, στη δική της οικογένεια συνήθως σιωπά. Μπας και η μάνα με την αδερφή της περιλάβουν και τον δικό της άντρα στις διαταγές τους.

Εδώ και λίγο καιρό άρχισα να προσέχω ότι ο Γεννάδιος είχε κάπως αλλάξει εξωτερικά. Είχε γίνει πιο χαρούμενος. Το πρόσωπό του που ήταν καλυμμένο απ' άκρα σ' άκρα με πολυάριθμες ρυτίδες, τέντωσε, τα δασώδη φρύδια του ξαφνικά κουρεύτηκαν. «Μπα, ο Γεννάδιος τώρα στα γεράματα άραγε άρχισε να επισκέπτεται αισθητικό;» σκέφτηκα. Όταν συναντήθηκα μαζί του, αστειεύτηκα ρωτώντας τον:

- Γκένα, μπας και ερωτεύτηκες;
- Γιατί το λες αυτό; είπε με αμηχανία ο Γεννάδιος.
- Λάμπεις σαν φρεσκογουαλισμένη τσαγιέρα την Κυριακή.
- Μα κι εσύ πάντα λάμπεις, Αλέξη. Παίρνω παράδειγμα από σένα.
- Ναι, εγώ πάντα έλαμπα και θα λάμπω, ενώ εσύ τώρα ζωντάνεψες, ε; Άρα υπάρχει λόγος; Μπορεί να έγινες πλούσιος; Κέρδισες στο λόττο κάνα εκατομμύριο ευρώ;
- Πιο πολλά, απάντησε ακαθόριστα ο Κύπριος φίλος μου και βιάστηκε να αφοσιωθεί στις δουλειές του, δείχνοντάς μου φανερά ότι δεν ήθελε να συνεχίσει αυτή την κουβέντα.

Αχ, και να 'ξερα τι έτρεχε στην πραγματικότητα με τον φίλο μου! Μπορεί και να κατάφερνα άραγε να βοηθήσω με κάποιο τρόπο τον απλοϊκό γεροντάκο; Είχε ερωτευτεί την ιδιοκτήτρια ενός εξοχικού που της φρόντιζε τον κήπο. Η Αγγλίδα Μάντι, μια ψηλή, εύθυμη κυρία με αριστοκρατικούς τρόπους, είχε αναθέσει πλήρως τον κήπο της στον Γεννάδιο. Κι όχι μόνο τον κήπο, διαισθάνομαι ότι και την καρδιά της του την είχε ανοίξει φιλικά. Μπορούσε όμως να φανταστεί η Μάντι ότι αυτός ο γεράκος ήταν έτοιμος να αρχίσει να σκέφτεται για πιο σοβαρά πράγματα; Ήταν σχεδόν δυο φορές και κάτι μεγαλύτερός της. Αν και έξυπνος ήταν, πολύ έξυπνος. Της Μάντι της άρεσε να συζητά με τον κηπουρό της όχι οτιδήποτε, αλλά πολύπλοκα φιλοσοφικά θέματα, και πάντα την ξάφνιαζε η ικανότητά του να εκφράζεται με σαφήνεια και ακρίβεια. Σιγά σιγά είχε συνηθίσει την παρουσία του Γενναδίου στη ζωή της. Ήταν ένας αναντικατάστατος βοηθός, καλός συνομιλητής, διακριτικός και με κατανόηση για όλα. Η Μάντι, μετά το διαζυγίό της από τον άντρα της στο Λονδίνο, είχε πουλήσει το σπίτι της στην Αγγλία και είχε εγκατασταθεί στην Κύπρο, χωρίς να σκέφτεται για την ώρα ούτε για άντρες ούτε για έναν καινούργιο γάμο. Παρόλο που με τα κόκκινα μαλλιά της, το εντυπωσιακό χτένισμά της και το εκπληκτικά όμορφο σώμα της, η κυρία αυτή τράβηξε αμέσως την προσοχή των Κύπριων αντρών. Της κολλούσαν όλοι, ψηλοί και κοντοί, όμορφοι και άσχημοι, όμως εκείνη είχε μάθει έξυπνα και διακριτικά να τους κάνει πέρα. Δεν είχε την ανάγκη κανενός! Η καινούργια της φίλη, η Αμάντα, που είχε κι αυτή την καταγωγή της από την Αλβιώνα, είχε προειδοποιήσει την Μάντι:

- Καλή μου, έχε υπόψη σου ότι οι Κύπριοι άντρες είναι πολύ ερωτιάρηδες και επίμονοι. Μην τους δίνεις αφορμή γιατί θα δυσκολευτείς μετά να ξεφύγεις από έναν ανεπιθύμητο θαυμαστή.
- Μα εγώ ακόμα να συνέλθω από τον χωρισμό μου με τον άντρα μου. Εξάλλου στο νησί αυτό δεν υπάρχουν αληθινί άντρες. Βασικά αρκετοί είναι κοντοπόδαροι, μέτριου αναστήματος και κοιλαράδες. Κάποιοι είναι ντυμένοι κακόγουστα και συχνά είναι αξύριστοι, δεν τους βρίσκω ενδιαφέρον.
- Μάντι, οι Κύπριοι έχουν άλλη γνώμη για τον εαυτό τους. Εγώ θα έλεγα πως κάθε Κύπριος που είναι λίγο ψηλότερος από ένα σκυλί, θεωρεί τον εαυτό του Απόλλωνα.

Οι γυναίκες είναι πολύ παρατηρητικές και καμιά φορά προσέχουν πάνω στους άντρες πράγματα που ούτε να τα φανταστεί κανείς, παρόλο που αυτό δεν τις εμποδίζει να παραμένουν ονειροπόλες.

- Σ' ευχαριστώ, Αμάντα, μου δίνεις πολύ έξυπνες συμβουλές. Όμως απορώ, από πού κι ως πού όλοι αυτοί οι μύθοι για Απόλλωνες και Αφροδίτες; Γύρω μας παντού βλέπω συνηθισμένους ανθρώπους, όσο για ωραίες γυναίκες, μάλλον δεν θα τις δεις και πολύ συχνά. Πού χάθηκε το περήφανο προφίλ των γυναικείων θεών που το ύμνησαν οι Έλληνες τραγικοί συγγραφείς; Έξυπνες, ναι, όμως όμορφες, δεν θα έλεγα!

Οι φίλες βάλανε τα γέλια κι η Μάντι ξέχασε εντελώς τις προειδοποιήσεις της Αμάντας. Κι όμως δεν έπρεπε να τις ξεχάσει γιατί ο κίνδυνος παραμόνευε δίπλα της, στο πρόσωπο του αφανούς και που μονίμως έσκαβε στον κήπο Γεννάδιου. Μάλιστα τον λυπόταν και του έδινε την πρέπουσα για την ηλικία του προσοχή. Να κεράσει έναν καφέ τον κηπουρό; Γιατί όχι; Αλλά δεν έμενε πάνω του και του κηπουρού. Μια μέρα της πρότεινε:

- Δεν θα θέλατε, κυρία, να δοκιμάσετε έναν πραγματικό κυπριακό καφέ; Θα τον κεράσω μόνο σ' εσάς.
- Με προσκαλείτε σε καφετέρια; Ξαφνιάστηκε η Μάντι. Και πρόσθεσε: Όχι, όχι, Γεννάδιε, ας μην παρατήσουμε τη δουλειά.
- Μα τα έχω όλα μαζί μου. Εμείς, οι Κύπριοι, συνηθίζουμε να παίρνουμε μαζί μας ό,τι χρειάζεται για τον καφέ. Γκαζάκι, μπρίκι, καφέ και, ακόμα, έχω και τα φλιτζανάκια.

Πέντε λεπτά αργότερα η Μάντι κρατούσε στα χέρια της ένα φλιτζανάκι με αχνιστό καφέ και απολάμβανε το άρωμα και τη γεύση του. Έβλεπε με εκτίμηση τον επιδέξιο Γεννάδιο και δεν μπορούσε να φανταστεί ότι ο πρώην άντρας της, ο Άγγλος Μπιλ, θα μπορούσε να ψήσει ή έστω να της προσφέρει έναν πραγματικό καφέ.

Μια άλλη φορά ο Γεννάδιος είχε έρθει αργά το απόγευμα για να ελέγξει την αντλία της πισίνας. Αφού τέλειωσε τη δουλειά του, άναψε τα φώτα και έβαλε στο τραπεζάκι δίπλα στην πισίνα ένα μπουκάλι λευκό κρασί:

- Αυτό είναι το πιο καλό λευκό κρασί της Κύπρου, Μάντι. Το έφερα για σας, δοκιμάστε το όποτε θέλετε. Νομίζω ότι θα σας αρέσει.

Η Μάντι ήταν περίεργη να δοκιμάσει και πρότεινε να ανοίξουν εκεί το κρασί. Ο ήλιος είχε ήδη κρυφτεί πίσω από το βουνά του Τροόδους, όμως τις κορφές τους τις σκέπαζε ένα χρυσαφένιο φως. Κάπου εκεί κοντά στους θάμνους, ένα πουλί φτερούγισε. Οι γρύλλοι τερέτιζαν. Μια πανέμορφη βραδιά από αυτές του Νότου, όπως είναι στην Κύπρο. Κι εγώ ο ίδιος έτυχε πολλές φορές να νιώσω τη μαγεία κάτι τέτοιων βραδιών, όταν στην ατμόσφαιρα νιώθεις μια καθολική γαλήνη και δεν θες να λες τίποτα... Κι ο Γεννάδιος δεν ενοχλούσε με τις κουβέντες του τη ρομαντική Αγγλίδα, καθόταν ήσυχα, ρίχνοντας κλεφτές ματιές στην πανέμορφη κυρία. Έτσι, μες στη σιωπή, ήπιανε το κρασί, που πράγματι αποδείχθηκε υπεράνω οποιουδήποτε επαίνου. Αργότερα η Μάντι θυμόταν γλυκά εκείνη τη βραδιά, νιώθοντας κάποιον οίκτο για τον γέρο-κηπουρό, ο οποίος είχε σχεδόν ζήσει τη ζωή του. Σκεφτόταν πόσο γρήγορα άλλαζαν όλα στη ζωή, πόσο γρήγορα περνούσαν όλα. Πρόσφατα ακόμα απολάμβανε τη συντροφιά του εύθυμου Μπιλ και των φίλων του στο Λονδίνο, με τα ατέλειωτα χαχαχά και χιχιχί τους. Να την τώρα να απολαμβάνει το σεπτεμβριάτικο τοπίο της Κύπρου, με τα βουνά στο βάθος να σκοτεινιάζουν, και πλάι της, αντί ο χωρατατζής Μπιλ, να κάθεται ένα ήσυχος γεράκος με ρυτιδωμένο πρόσωπο, και αυτό ούτε στιγμή δεν την κάνει να νιώθει άβολα. Ένα χρόνο πριν, μια τέτοια σκηνή θα της φαινόταν ανέκδοτο.

Τη νύχτα η Μάντι, καθώς ήταν ξαπλωμένη στα σκοτεινά, άκουγε ένα τραγούδι που κάποτε ήταν πολύ δημοφιλές, το «Μάντι» του Μπάρρι Μάνιλουου:

*Yesterday's a dream
I face the morning
Crying on a breeze
The pain is calling
Oh Mandy**

**Όνειρο ήταν το χτες
Αντικρίζω το πρωί
Με δάκρια στ' αγέρι
Ξανάρχεται ο πόνος,
Ω, Μάντι!*

Συλλογιζόταν τη ζωή της στο Λονδίνο, μέχρι που την πήρε ο ύπνος με τα λόγια του τραγουδιού:

And I need you today oh, Mandy...

«Σε χρειάζομαι σήμερα ω, Μάντι!» Η κάθε γυναίκα πάντοτε περιμένει να ακούσει από έναν άντρα: «Σε χρειάζομαι, καλή μου...»

Το παρελθόν δεν ξαναγυρίζει, το παρόν μετατρέπεται σε παρελθόν, μπορεί και να του μοιάζει.

Με κάποιο τρόπο ανεπαίσθητο, ο Γεννάδιος άρχισε να προστατεύει τη Μάντι. Ερχόταν στον κήπο συχνότερα από όσο ήταν αναγκαίο, και πάντοτε βρισκόταν δίπλα της όταν η Μάντι χρειαζόταν κάποια βοήθεια. Και άρχισε να της στέλνει μικρά τηλεφωνικά μηνύματα. Στην αρχή, αθώα, του τύπου «Καλημέρα, κυρία! Να έχετε μια όμορφη μέρα». Μετά τα λόγια αλλάξαν: «Η πανέμορφή μου κυρία ξύπνησε; Σήμερα θα καθαρίσω την πισίνα.» Η Μάντι είχε συνηθίσει τα μηνύματά του και δεν εμβάθυνε ιδιαίτερα στο νόημά τους, ακόμα κι όταν αυτά γίνανε πιο αινιγματικά, όπως για παράδειγμα: «Μελωδικό πουλάκι, καλή σας μέρα!» Και στη συνέχεια ακόμα πιο πολύ: «Καλημέρα, μικρό πουλάκι! Έχετε στο σπίτι πάγο;», «Καλημέρα, πανέμορφο πουλάκι! Πρόγευμα;», «Καληνύχτα, Μάντι, και όνειρα γλυκά»... Η Μάντι ποτέ δεν απαντούσε σε τέτοια μηνύματα του κηπουρού, έλεγε ότι είναι οι παραξενιές ενός άκακου παππού, όμως ο κίνδυνος την πλησίαζε από την άλλη μεριά. Η Αγάθη είχε προσέξει ότι ο Γεννάδιος ξόδευε πολύ χρόνο στον κήπο της Εγγλέζας και υποψιάστηκε ότι κάτι τρέχει. Εκμυστηρεύτηκε τις υποψίες της στην κόρη της. Η Καλυψώ ανέλαβε την υπόθεση επαγγελματικά. Έκανε έναν δημοσιογραφικό έλεγχο. Μόλις βρήκε την ευκαιρία, άρχισε τον έλεγχο από τα μηνύματα στο τηλέφωνο του πατέρα της, και αυτά που βρήκε παραλίγο να την αφήσουν στον τόπο. Μα πώς γίνεται αυτό! Ο πατέρας να στέλνει τρυφερά μηνύματα στην Εγγλέζα, που ουσιαστικά ήταν συνομήλική της; Ειδύλλιο; Όλα είναι πιθανά. Να επέμβει αμέσως και να θέσει τέρμα σ' αυτή την αηδία; Να υπερασπιστεί τη μητέρα της; Γιατί ο πατέρας της γράφει όλες αυτές τις τρυφερότητες σε μια ξένη γυναίκα και όχι στη γυναίκα του; Γιατί αυτήν της Καλυψώ, ποτέ κανείς δεν της είχε γράψει τέτοια μηνύματα; Να πάει αμέσως στη Μάντι και να απαιτήσει... Τι να απαιτήσει; Ωστόσο στην αρχή έκανε μια τέτοια κουβέντα με τον πατέρα της.

- Μπαμπά, τι σχέσεις έχεις με την Μάντι; Γιατί απευθύνεσαι σ' αυτήν σαν να είναι ερωμένη σου;
- Τι; Γιατί...

Όμως η Καλυψώ δεν τον άφησε να τελειώσει τη φράση.

- Διάβασα τα μηνύματα στο τηλέφωνό σου.
- Μην είσαι βλάκας, Καλυψώ.

Ο Γεννάδιος σηκώθηκε απ' το τραπέζι κι έφυγε από το σπίτι και δεν γύρισε παρά μόνον όταν όλοι πια είχαν κοιμηθεί.

Μια μέρα που ο Γεννάδιος πήγε στο σουπερ μάρκετ με την απαραίτητη λίστα, η Καλυψώ πήγε στο σπίτι της Μάντι και βρήκε το αυτοκίνητό του εκεί, κι όπως της φάνηκε, κρυμμένο στο πάρκο. Το ξερό της δεν είχε κόψει ότι ο πατέρας της πάρκαρε το αυτοκίνητο στη σκιά των δέντρων για να μη ζεσταίνεται στον ήλιο.

Ο Γεννάδιος αφού πληρώθηκε από τη Μάντι το μηνιαίο του, είδε πως τη νύχτα είχε φυσήξει αέρας και είχε γεμίσει φύλλα την πισίνα. Πώς θα μπορούσε να αφήσει τη λατρευτή κυρία μόνη με την βρώμικη πισίνα; Άρπαξε την απόχη και τα συμπράγκαλα καθαρισμού της πισίνας και άρχισε να την καθαρίζει, δουλειά που του πήρε μια ώρα. Για την Καλυψώ δεν χωρούσε καμία απολύτως αμφιβολία! Ο πατέρας της τα είχε φτιάξει με τη Μάντι. Την ίδια μέρα κάθισε και έγραψε ένα απειλητικό γράμμα στην Εγγλέζα, όπου απαιτούσε να λογικευτεί και να αφήσει ήσυχο τον πατέρα της, να διακόψει τη σχέση τους.

Την άλλη μέρα η Μάντι κάλεσε τον Γεννάδιο στον κήπο και του έδωσε το γράμμα, λέγοντάς του ότι απολύεται. Μάλιστα συνόδεψε την απόλυση με σχόλια που εκφράζανε την αγγλική περιφρόνηση στον άμοιρο γέρο:

- Ο κηπουρός πρέπει να ασχολείται με τον κήπο και όχι να τριγυρίζει διαρκώς την εργοδότριά του. Και μετά... Δεν θέλω να ξαναπάρω γράμμα από μια τρελή. Αντίο σας, κύριε Γεννάδιε!

Η έκφραση «από μια τρελή» ήταν πολύ συγκεκριμένη, και ξέρανε και οι δυο ποιαν εννοούσε.

- Μα, κυρία... ψέλλισε ο γέρος δίχως να σηκώνει τα μάτια του απ' τη γη.

Βρήκα τον δύστυχο Γεννάδιο στα χάλια του, καθόταν σε ένα παγκάκι στη θάλασσα και κοιτούσε με βλέμμα απλανές κάπου στον ορίζοντα.

- Γκένα, συνέβη κάτι; Γιατί είσαι τόσο λυπημένος;
- Δυστυχώς τίποτα δεν συνέβη... Η ζωή μου πέρασε σχεδόν χωρίς να έχει συμβεί τίποτα.

Είπε κάτι ακόμα και μετά σηκώθηκε με δυσκολία από το παγκάκι, έκανε μια κίνηση με το χέρι του λες κι ήθελε να διώξει κάτι το ενοχλητικό και προχώρησε στο παραλιακό μονοπάτι, σέρνοντας με έναν τρόπο γεροντικό τα παλιά αθλητικά του παπούτσια.

Λίγο αργότερα άκουσα από έναν γνωστό ότι ο γέρος είχε αγοράσει έναν τάφο στο κοιμητήριο που ήταν θαμμένος ο πατέρας του. Πολλοί Κύπριοι το κάνουν αυτό και δεν έχει τίποτα το παράξενο. Αγοράζουν το τάφο από πριν και συνεχίζουν να ζουν για πολύ ακόμα χωρίς να σκέφτονται τον θάνατο.

Α, ναι. Και η Μαρία, η αδερφή της Καλυψώς, έπαψε να έρχεται με τον άντρα της στους γονείς της για τα γιορτινά τραπεζώματα. Να φοβόταν για τον άντρα της; Ποιος ξέρει τι θα σκαρφιζόταν η ανύπαντρη αδελφούλα της.

Πότε πότε τυχαίνει να συναντήσω τον Γεννάδιο και δεν βλέπω καμιά αλλαγή πάνω του. Συνεχίζει να είναι ο ίδιος υπάκουος αρχηγός οικογενείας, όπως ήταν και πριν. Αν και τώρα τον βλέπω πιο συχνά να κάθεται στο παγκάκι της θάλασσας και να ατενίζει το βάθος του ορίζοντα. Τι να σκέφτεται άραγε; Μα ρωτάνε τέτοια πράγματα;

1. Έρμαιο του πάθους της

Βλάστα... Μια όμορφη τραγουδίστρια, ταλαντούχα ως μουσικός και έξυπνη ως γυναίκα.

Οι ραδιοακροατές του προγράμματος «Η φωνή της Μόσχας» πιστεύουν πως η Βλάστα όλα τα καταφέρει και πως με ό,τι καταπιαστεί τα φέρνει βόλτα χωρίς ιδιαίτερο κόπο. Ναι, αλλά δεν ξέρει να γράφει ποιήματα. Δοκίμασε πολλές φορές, από το σχολείο ακόμα, αλλά μάταια. Δεν τα κατάφερε να πιάσει φιλίες με τη ρίμα. Ωστόσο καταλαβαίνει από ποίηση, αγαπά τα λυρικά ποιήματα, και απάγγελνε στη σκηνή αυτά που της αρέσανε. Επιπλέον όλη της τη ζωή ονειρευόταν να γνωρίσει έστω και έναν ποιητή, ισάξιο του Πούσκιν ή του Γιεσένιν. Είν' αλήθεια πως υπάρχουν ένα σωρό ποιητές, ωστόσο αυτόν τον ένα, τον μοναδικό που θα κέρδιζε την καρδιά της, η Βλάστα δεν τον είχε βρει ακόμα. Και ξαφνικά έγινε το θαύμα! Μια φορά, την ώρα της συναυλίας, ανέβηκε στη σκηνή ένας εντυπωσιακός άντρας και της έδωσε μια μικρή ανθοδέσμη από μαργαρίτες κι ένα λεπτό βιβλιαράκι.

- Βλάστα, τα ποιήματά μου δικά σας, με αγάπη! Είμαι ο Αριέλ.

Πόσοι τέτοιοι ποιητές-θαυμαστές την τριγυρίζουν στις συναυλίες της με τα στιχάκια τους. Πόσοι από αυτούς τους άγνωστους υπάρχουν, που ονειρεύονται όμως ότι τους στίχους τους θα τους προσέξει ο καλλιτέχνης και θα αναθέσει στον συνθέτη να τους μελοποιήσει; Αλλά ο συγκεκριμένος, με το ασυνήθιστο όνομα Αριέλ, αποτυπώθηκε στη μνήμη της Βλάστας με το πρόσωπό του και με την κατά κάποιο τρόπο αποστασία του από τον κόσμο αυτό. «Θυμίζει τον Μαγιακόφσκι», σκέφτηκε η Βλάστα. Θυμήθηκε ένα ρομαντικό τραγούδι από το ρεπερτόριό της, «Το λευκό πιάνο»:

Μιλώ με το χιονάτο πιάνο
Ο καλός μου φίλος με κατανοεί
Με μελαγχολία στην καρδιά μια παλιά αγάπη συλλογιέμαι.
Και με αγάπη τραγουδά το ατελείωτο άπειρο.

Όχι, όχι... Δεν τραγουδά στην ψυχή της το ατελείωτο άπειρο κι η ψυχή της δεν θέλει να τραγουδά για αγάπες παλιές. Γιατί άραγε αυτά τα απλά λόγια ως χτες ακόμα τη συγκινούσαν τόσο; Γιατί η χαρά και η θλίψη την επισκέπτονταν ταυτόχρονα; Έχει τον άντρα της, η κόρη της μεγάλωσε πια σχεδόν... Η καριέρα της ως τραγουδίστριας είναι επιτυχημένη, παρόλο που δεν είναι και αστέρι πρώτου μεγέθους, αλλά το όνομα της τραγουδίστριας Βλάστας έχει ένα εκτόπισμα στη μουσική σκηνή. Της φάνηκε ότι τίποτα από αυτά που είχε και έχει στη ζωή της δεν έχει πλέον σημασία. Δεν είναι σημαντικά. Και τι είναι σημαντικό; Θυμήθηκε τα λόγια ενός άλλου ρομαντικού τραγουδιού, που το είχε τραγουδήσει σε μια ραδιοφωνική εκπομπή:

Γιατί χαμήλωσες το βλέμμα;
Γιατί τρέμουν τα χείλη σου;

Μήπως συγχώρεσες και πάλι;

Μήπως ξανάνθισε ο χειμωνιάτικος κήπος;

Τη νύχτα δεν την έπαιρνε ο ύπνος ώρα πολλή. Πλάι της, όπως πάντα, ροχάλιζε σιγανά ο άντρας της. Φόρεσε ωτασπίδες, μα ο ύπνος δεν ερχόταν. Άναψε το φωτάκι της νύχτας κι έψαξε στο χολ το βιβλιαράκι του ποιητή. Ο μπανάλ τίτλος «Μόνον η αγάπη...», αλλά και το όνομά του - Αριέλ Σεριέμπρεννι, δεν φρεσκάρισαν τα αισθήματά της. Ο άντρας όμως έχει κάτι, στη φωτογραφία στέκεται με ένα μαύρο πουλόβερ και με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος, το πρόσωπό του με κοντοξυρισμένο γκρίζο μούσι. Την βάλανε σε σκέψεις τα λόγια της αφιέρωσης: «Στην λατρεμένη τραγουδίστρια Βλάστα, μόνον αγάπη και τίποτ' άλλο». Απίστευτο! Ο άνθρωπος της αφιέρωσε τα ποιήματά του δίχως να τη γνωρίζει προσωπικά. Άρχισε να τα διαβάζει και... βρέθηκε εκτός χρόνου, ξέφυγε από την καθημερινότητα με τον άντρα της που ροχάλιζε, τις αραιές συναυλίες, με το κοινό στις αίθουσες ηλικίας όχι μικρότερης από τη δική της, που στην πλειοψηφία του ήταν μοναχικές γυναίκες. Αυτές ακριβώς είναι που ελκύει ο στίχος του τραγουδιού: «Με μελαγχολία στην καρδιά μια παλιά αγάπη συλλογιέμαι...» Ίσως να μην αγαπήσανε αρκετά, ίσως να μην αγαπήθηκαν αρκετά. Ο Αριέλ έδινε μιαν άλλη αίσθηση: δεν είχε αυτό το σχηματικό λογοπαίγνιο, στην αίσθηση αυτή υπήρχε το μυστήριο της ψυχής, η βύθιση στον κόσμο του ανέφικτου. Όπως στη μουσική, το υποσυνείδητό σου αρπάζεται από κάποιες θολές μορφές, και βρίσκεσαι να πετάς σε άλλους κόσμους. Κι ο καθένας βλέπει στους κόσμους αυτούς κάτι οικείο και αισθάνεται κάτι οικείο... Συνηθισμένες λέξεις, γραμμές ομοιοκατάληκτες, όμως αφού διαβάσεις το ποίημα, δεν θυμάσαι το περιεχόμενό του, ίσως και να μην υπάρχει καθόλου περιεχόμενο. Όμως τι υπάρχει τελικά; Όχι υπάρχει, μόνο που δεν μπορείς να το πεις με λόγια, πρέπει να το νιώσεις και να παίρνεις αυτό που ξαναγεννιέται στην ψυχή σου, στο μυαλό σου ή στην...οικουμένη. Δεν έκλεισε μάτι ως το πρωί. Διάβαζε, άφηνε το βιβλίο, κοιτούσε το ταβάνι με απλανές βλέμμα, χαμογελούσε χαζά, γελούσε σιγά ή έκλαιγε σιωπηλά.

Εκείνη την ίδια μέρα, ξεσηκώνοντας όλους τους γνωστούς και τις φίλες, της βρήκε τον αριθμό του κινητού του Αριέλ Σεριέμπρεννι. Αποδείχτηκε πως δεν απαιτούνταν οποιεσδήποτε πολύπλοκες προσπάθειες.

- Ο Αριέλ; Ποιητής; Μα τι ποιητής μου λες! Ένας στιχοπλόκος είναι, είτε ξαφνιασμένη η φίλη της, η τραγουδίστρια Λιέρα Γιάμπλονεβα.

- Λιέρα, δεν σου ζητώ να κρίνεις το έργο του Αριέλ! Το τηλέφωνό του θέλω.

- Μα εγώ τον ξέρω εξ όψεως μόνο. Σε μια συναυλία μου με πλησίασε. Μετά μου είπαν ότι αυτός ο νάρκισσος τριγυρίζει παντού, όπου έχει συναυλία.

- Λιέρα, δεν θέλω να ακούσω την κάθε ανοησία. Πες μου ευθέως, έχεις το τηλέφωνό του;

- Δεν έχω το τηλέφωνό του. Κοίτα στο φείξ μπουκ. Εκεί δημοσιεύει τα στιχάκια του. Μπορείς να γίνεις φίλη του και να του γράψεις προσωπικά.

Και από εκείνη τη μέρα η οικουμένη εξερράγη για τη Βλάστα, και σχηματίστηκε ένα καινούργιος χώρος – ο συναισθηματικός. Έρωτας – αμοιβαίος και με ανταπόκριση, Έρωτας – κατακλυσμός, Έρωτας – ειλικρινής, έλξη και απώθηση και πλάι στον Έρωτα οι σύντροφοί του: ο πόνος και η χαρά. Θαυμασμός και ζήλεια. Ναι, ναι, πανταχού παρούσα είναι και η ζήλεια σε συνδυασμό με τον φθόνο. Όπως άλλωστε είναι και αυτή η ίδια η νοσηρή ζήλεια, που σου κόβει τη μιλιά, χώνεται στον κόσμο των δύο τους από διάφορα μυστικά μονοπάτια. Για τη Βλάστα όμως οι άλλοι, οι απόψεις των άλλων πάψανε να έχουν νόημα. Αν και το πολεμούσε. Αγωνιζόταν για τον εαυτό της, για τον Αριέλ, για τον έρωτά της, χωρίς να δίνει σημασία στον άντρα της, στα στραβοκοιτάγματα των άλλων και στα γελάκια τους πίσω από την πλάτη της.

Κι ο Αριέλ; Ο ποιητής του συρμού δέχτηκε τον έρωτα της τραγουδίστριας σαν να του το χρώσταγε. Καυχήθηκε μάλιστα σε φίλο του:

- Έπεσε κι αυτή στα πόδια του ποιητή και κατέληξε στο κρεβάτι του.

Πήρε όμως απάντηση:

-Άρικ, έχω την εντύπωση πως θεωρείς τον εαυτό σου έναν Πούσκιν σχεδόν. Ό,τι επιτρέπεται στον Δία δεν επιτρέπεται στον Ταύρο... Να, άμα γράψεις κάτι που έστω και από μακριά να θυμίζει το «Θυμάμαι κείνη την εξάισια

στιγμή...», τότε... Αν και ούτε τότε σε συμβουλεύω να καυχιέσαι. Φοβάμαι ωστόσο, φίλε μου, πως δεν σου είναι γραφτό. Δεν σου είναι γραφτό...

Μια μέρα έκανε στη φίλη της τα παράπονά της για τις θαυμάστριες του Αριέλ:

-Ξέρεις, Λιέρα, πόσο τα βαρέθηκα αυτά τα θηλυκά; Ορδές ολάκερες! Τις μισώ αυτές τις τρελαμένες και σεξουαλικά διψασμένες παλιόγριες.

Η Γιάμπλονεβα έριξε μια ματιά γεμάτη ενδιαφέρον στη φίλη της, σαν να της συμπαραστεκόταν. Η ίδια σε τι διέφερε από τις άλλες θαυμάστριες; Στο ότι είχε δέσει στον ποδόγυρό της τον καημένο τον ποιητή, πληρώνοντάς του όλους τους λογαριασμούς του; Λεφτά του δίνει; Δώρα του κάνει; Όμως, επειδή ήταν μια γυναίκα χωρίς κόμπλεξ, η Λιέρα δεχόταν τη φίλη της όπως ήταν. Ε, αφού ερωτεύτηκε, ερωτεύτηκε. Γιατί να τιμωρείται ή να περιφρονείται ο έρωτας; Άλλωστε γιατί να μην αξίζει και η Βλάστα να αγαπηθεί; Καλοσυνάτη, ήρεμη, πιστή στη φιλία, αν δεν σταθείς στον δρόμο της μεταξύ της και του Αριέλ. Της είπε χωρίς καμιά υστερόβουλη σκέψη:

-Οι γυναίκες είναι χαζές...χώνουν τη μύτη τους εκεί που δεν τις σπέρνουν. Κι εγώ τις έχω σκυλοβαρεθεί στο φέις μπουκ.

Η φιλία του με την τραγουδίστρια επηρέασε και τη δημοτικότητα του Αριέλ. Στις συναυλίες τα γυναικεία πλήθη συνωστίζονταν να τον πλησιάσουν με ανθοδέσμες, κι ύστερα αγοράζανε τα βιβλία του και του ζητούσαν να τα υπογράψει. Μερικές του χώνανε στο χέρι την καρτούλα τους, ήταν φανερό ότι και στο φέις μπουκ κάνανε γιούργια! Η ίδια δεν πολυσυμπαθούσε το φέις μπουκ και σπάνια το επισκεπτόταν, όμως εκείνο το βράδυ είδε κάτι και έμεινε με το στόμα ανοιχτό! Είχε δημιουργηθεί ομάδα ακτιβιστριών που τις ένωνε ο έρωτάς τους για τον Αριέλ και το μίσος τους για κείνην. Στην ιστοσελίδα της ανακάλυψε προσβλητικά σχόλια: «Ανήθικη γυναίκα, άσε ήσυχο τον Αριέλ!» «Κορίτσια, ελάτε να απαιτήσουμε να διώξουν τη Βλάστα από τις ραδιοφωνικές εκπομπές!» «Σκύλα, θα έρθω από το Ντιεντόφσκ στη Μόσχα και θα σε κάνω του αλατιού!», έγραφε κάποια Μαρίνα, ολοφάνερο ψυχοπαθής. Τα πράγματα δεν ήταν καλύτερα και στη σελίδα του λατρευτού τους Αριέλ: «Περιστεράκι μου, διώξε μακριά αυτή τη γριά! Έχει την ηλικία της μάνας μου». Αυτή η βρώμικη λεζάντα ήταν κάτω από τη φωτογραφία της με τον Αριέλ που την είχαν βγάλει στην Πράγα. Αχ, η Πράγα! Πόση ευτυχία ένωσαν οι δυο τους περπατώντας στα μέρη της Μαρίνας Τσβετάγιεβα... Κι εδώ, μια αγράμματη νεαρή τολμά να αποκαλεί τη Βλάστα γριά; Κι αν ο έρωτας δυναμώνει με το αχαλίνωτο πάθος και από τις δύο πλευρές, τότε ποια σημασία έχει το κράξιμο των καρακάξων;

Σύντομα η Βλάστα χώρισε τον αδιόρθωτο άντρα της που συνέχιζε να ροχαλίζει. Ο Αριέλ συνέχιζε να είναι πάντοτε ατάραχος όταν ήταν μαζί της.

Και η Βλάστα παραδόθηκε. Ένα βράδυ μετά τη συναυλία, είπε στον Αριέλ, καμουφλάροντας τη συστολή της με ένα αθώο χαμόγελο:

-Παντρέψου με, καλέ μου...

Θα πείτε πως είναι αδύνατον να κάνει μια γυναίκα πρόταση γάμου στον άντρα; Πού είναι γραμμένο αυτό; Δεν το λένε δα και οι γραφές.

Ο ποιητής σήκωσε στα χέρια τη Βλάστα και την πήγε έξω από το θέατρο, στο αυτοκίνητο, μπροστά στα μάτια των πολυάριθμων θαυμαστριών του. Αχ, αυτοί οι ποιητές! Κάθε ποιητής έστω και μια φορά στη ζωή του κάνει κάποια τρέλα.

Η αγάπη μιας γυναίκας είναι ικανή να κάνει θαύματα. Να μετατρέπει έναν αδύνατο άντρα σε δυνατό, έναν χαζό σε έξυπνο, έναν ατάλαντο σε ταλαντούχο... Με τον καιρό ο Αριέλ Σεριέμπρενι έγινε γνωστός ποιητής σε σοβαρούς λογοτεχνικούς κύκλους.

Το ταξίδι του μέλιτος το ζευγάρι το έκανε στο Παρίσι, κάνοντας βόλτες στα μέρη, όπου κάποτε σύχναζαν η Άννς Αχμάτοβα και ο Αμεντέο Μοντιλιάνι. Παρόλο που δε είχε καμιά πινακίδα γι' αυτό πουθενά. Ο Αριέλ όμως, βαθύς γνώστης της ποίησης του Αργυρού Αιώνα, ήταν φανερό ότι ήξερε τα μέρη αυτά από τα ποιήματα, και κυρίως το καφέ «Ροτόντα», όπου η Ρωσίδα ποιήτρια πρωτογνώρισε τον Ιταλό ζωγράφο. Πήγανε και στο Λούβρο, προσπαθώντας να μαντέψουν ποιες αίθουσες είχε επισκεφτεί το ερωτευμένο ζευγάρι, ποια ζωγραφική τους συνόδευε. Η Βλάστα, κοιτώντας πονηρά τον Αριέλ, απάγγελλε ποιήματα της Αχμάτοβα:

Είπε πως αντίζηλες δεν έχω,
 Πως για κείνον γυναίκα δεν είμαι γήινη
 Παρά παρήγορο φως του χειμωνιάτικου ήλιου
 Και της πατρίδας άγριο τραγούδι.

Σε απάντηση, ο Αριέλ απάγγελλε:

Πεταλούδες είμαστε όλες εδώ, πόρνες,
 Πόσο θλιβερό να είμαστε μαζί!
 Στους τοίχους λουλούδια και πουλιά
 Μελαγχολούν στα σύννεφα μέσα.

Όρες ολόκληρες μπορούσαν να περπατάνε στους δρόμους του Παρισιού και να απαγγέλλουν ο ένας στον άλλο ποιήματα, κι όπου λάχαινε φιλιόντουσαν. Ποιος είχε δικαίωμα να κρίνει τους δυο τους; Κανείς! Εκεί όπου υπάρχει ο έρωτας, η ηθική σωπαίνει.

Από το Παρίσι η Βλάστα επέστρεψε μόνη. Ο Αριέλ κάπου χάθηκε στη Μονμάρτη. Αργότερα τον είδανε στην Ιταλία, την πατρίδα του Μοντιλιάνι.

Τόσο διαφορετικές και τόσο όμοιες οι δυο ιστορίες... Όχι, όχι, οι μοίρες δεν μπορούν να είναι οι ίδιες. Ο καθένας έχει τη μοίρα του. Φέρνω στη μνήμη μου τον γέρο να κάθεται στο παγκάκι στη θάλασσα και ακούω τα λυπημένα του λόγια: «Τίποτα δεν συνέβη και πια δεν θα συμβεί. Η ζωή πέταξε σαν πουλί ή σαν αέρας!».

Βιέννη, 21 Αυγούστου 2017

Μετάφρασε από τα ρωσικά η
 Τάνια Ραχματούλινα

4822 слов {19 страниц}

(4822 разделить на 250= 19.28 страниц)

Теперь 4776 слов {19 страниц}

(4776 разделить на 250= 19.10 страниц)